

نگاهی به نمایش آثار نصرت‌الله مسلمیان در گالری ایران‌شهر

تهی از کنش نقاشانه

گالری دار و مجموعه‌دار نقاشی می‌کشد.

قطع به یقین برای این که این آثار به فروش برسد و البته خواهان داشته باشد تفاوت‌های جزئی در بطن آنها رخ می‌دهد، اما کلیت آثار مسلمیان، بنا بر همان دلیلی که مطرح شد به نوعی تکراری، عاری از یک نوآوری یادگرگونی در خویش است.

مسلمیان تاکید دارد که در آثار خود با عبور کردن و یادور شدن از دغدغه‌های متمرکز بر هویت جمعی و نزدیک شدن به مفهوم هویت فردی به دنبال ارائه ناکامی مادر تجربه نوعی زیست مدرن است.

ابزاری که او برای این کار انتخاب کرده تا حدود بسیاری به واسطه ویژگی‌های خودبیانگری که دارد در این مسیر به او کمک می‌کند اما این نوع قالب گرفتن هانه تنهاییانگر چالش یا تضاد و بالکنیکی یادنیای معاصر نیست بلکه فقط شاهد و ناظر بر یک وضعیت کلی است؛ اهمیت بازار و تولید سری نقاشی برای فروش بهتر.

البته این اتفاق فقط مختص به مسلمیان نیست. بسیاری از نقاشان و هنرمندان ما از جایی به بعد بنا به دلیلی در این مسیر تکراری گام برمی‌دارند و بیش از آن که بر گسترش تجربیات و جایگاه

علیرضا بخشی استوار

نمایش آثار نصرت‌الله مسلمیان این روزها در گالری ایران‌شهر برپاست. این سوومین نمایش مسلمیان در گالری ایران‌شهر است و او پیش از این آثارش را در گالری‌های دیگری چون «هور»، «ماه مهر»، «سیحون»، «برگ» و... نمایش داده بود. از افتخارات او می‌توان به جایزه اول بی‌بنال نقاشی یکن ۲۰۰۳ و جایزه اول نخستین دوسالانه بین‌المللی نقاشی جهان اسلام در سال ۱۳۷۹ اشاره کرد. آثار اخیر مسلمیان را باید در مسیر همان آثار گذشته این هنرمند بررسی کرد و در ظاهر تغییر عمیق و شاید قابل تأملی در آثار این استاد بنام عرصه تجسمی رخ نداده است.

مسلمیان یکی از افرادی است که در این سال‌ها به عنوان یک هنرمند نوگرا، آثارش در حراج‌های بسیاری به فروش می‌رسد و البته که از آن دست هنرمندانی است که آثارش به مرور زمان ارزش مادی بیشتری در میان مجموعه‌داران هنری پیدا کرده است. همین اتفاق شاید مهم‌ترین دام برای هر هنرمندی باشد که بعد از مدتی دیگر نه برای خود و برای مسیر هنری که بیشتر برای ذائقه

مسلمیان تاکید دارد که در آثار خود با عبور کردن و یادور شدن از دغدغه‌های متمرکز بر هویت جمعی و نزدیک شدن به مفهوم هویت فردی به دنبال ارائه تصویری از عصر و زمانه خود و بیان ناکامی مدرن است

عمومی این آثار هم بدون ارتباط با این آثار تنها از آن فاصله می‌گیرند. نه در آثار نصرت‌الله مسلمیان، بلکه تکرار روش‌ها و تکنیک‌ها و اشکال در مسیری که بازار از هنرمند می‌طلبد خواسته یا ناخواسته آثار هنرمند را به ساحتی دکوراتیو و تزئینی بدل می‌کند. ساحتی از آرایش در این آثار موج می‌زند و انگار با بیان اندیشه‌هایی که باصل کنش در تضادند به نوعی خود را میرا می‌کنند یا التیام می‌بخشند.

شاید به همین دلیل است که در این سال‌ها میان هنرمندان شاخص نوگرایی اتفاق ویژه‌ای نمی‌افتد و برگزاری نمایشگاه‌های آنها به عنوان یک اتفاق شگرف در میان جامعه محدود هنرهای تجسمی به حساب نمی‌آید.

بلکه حقیقت همیشگی این عرصه‌ها هنر است که رابطه بسیار تنگاتنگی با ثروت و بسازار دارد و این ذات خودش بدن نیست. مسئله آنجاست که برای از بین بردن این دیدگاه و وصل کردن خود به ساحت اندیشه، تفکر و اثرگذاری اقداماتی صورت می‌گیرد که نمی‌تواند شکاف میان واقعیت و اندیشه‌های آرمانی در این حوزه را پر کند. در واقع شاید میل و خویش اشتباه عموم مردم از بخش حرفه‌ای این عرصه در طی این سال‌ها موجب شده تا ما در فهم بسترهای اصلی چنین موقعیتی دچار اشتباه شویم.

مسلمیان در آثار اخیر خود در گالری ایران‌شهر از صورت‌های فروریخته، دفرمه و کج و معوجی پرده برداشته که با رنگ و زمینه اثرش همخوانی ندارد. نه این که او بخواهد در اصل به فریب مخاطبش دست بزند اما تهی شدن کنش نقاشانه از آن معنای فرض شده و تبدیل آن به عرصه‌ای شاید برای تجارت صرف در نهایت بر گسست میان موضوع و تصویر هم اثر می‌گذارد.

این اتفاق مخاطبش را نه دچار اندیشه می‌کند و نه در خود فرو می‌برد. اکثر افرادی که خود در این عرصه فعالیت دارند و مخاطبان آن آثار هستند بیشتر دقت می‌کنند که نقاشی در تکنیک خود چه اقدامی را انجام داده و مخاطب

فشر مشخص از طبقه مشخص اثر خلق می‌کنند. اما قصد آن را دارند تا همچنان اندیشه‌های نخستین خود در این مسیر را زنده نگاه دارند و یا کلام خود را به آن اندیشه‌ها متصل کنند. این مسئله البته انحراف نیست

نیز به قشر و طبقه خاصی معطوف می‌شود. در واقع این هنرمندان نه به عنوان کنشگری برای ایجاد یک فکر، اندیشه و ذائقه برای عموم مردم و یا مخاطبان این عرصه، بلکه انگار فقط و فقط برای همان

می‌کنم که مسلمیان به عنوان استادی که شاگردان بسیاری را تربیت کرده در این مقطع و به واسطه نمایشگاهش می‌تواند نمونه‌بازری باشد برای این اتفاق در هنرهای تجسمی ایران که هر روز دایره آن محدودتر و مخاطب آن

حقیقی خود در عرصه هنر تکیه کنند به سهم‌شان از ثروت آژانده در این عرصه می‌اندیشند. در واقع در بیشتر اوقات تضادی میان عمل، اندیشه و طرفی آنچه بیان می‌شود و آنچه ظهور پیدا می‌کند وجود دارد. باز هم تاکید

تئاتر

یادداشتی بر نمایش «تاکسیدرمی»

روایت تمسخرآمیز جنگ از زبان حیوانات

فاطمه درخشان
دکتری جامعه‌شناسی فرهنگی

«تاکسیدرمی» یک کمدی سیاه، تمثیلی و از نظر معنایی چندلایه‌ای است. بدین معنا که نویسنده و کارگردان هوشمندانه دغدغه‌ها و انتقادات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی خود را در قالب طنزی تمثیلی و ظاهراً در مورد یک پدیده اجتماعی مشخص در مکان و زمانی معین بیان کرده‌اند. تاکسیدرمی یک نمایش تمثیلی و استعاری است، زیرا یک روایت چند اپیزودبست که همه شخصیت‌های آن حیوانات مختلف در مکان‌ها و موقعیت‌های متفاوت هستند. روایت‌های اپیزودها حاوی دلالت‌های اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی و سیاسی مشخص و متمایزی است که در پیکره نمادهاش که همان حیوانات هستند قرار داده شده است. روایتی که در لایه اول و ظاهری بیان می‌شود همان معنایی نیست که راوی قصه دارد به مخاطب منتقل کند. این معنادار لایه دیگر پنهان است. پس می‌توان لایه دوم و پنهان را روایتی حقیقی دانست و ارزش تمثیل و در واقع بنیاد آن نیز در همین لایه قرار دارد. در سطح اولیه نمایش به نظر می‌آید به وسیله حیوانات در منطقه و بالهجه خاصی دیالوگ‌های سطح پایینی در قالب طنز بیان می‌شود تا خواننده بر لبان مخاطب بیاید و گاه آنها را به قهقهه هم بیندازد؛ اما در لایه‌های زیرین روایت‌ها در اپیزودهای مختلف که بی‌ارتباط با هم نیستند، پیام‌های مهمی به گونه انتقادی منتقل می‌شود.

«تاکسیدرمی» یک کمدی سیاه، تمثیلی و از نظر معنایی چند لایه‌ای است.

بدین معنا که نویسنده و کارگردان هوشمندانه دغدغه‌ها و انتقادات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی خود را در قالب طنزی تمثیلی و ظاهراً در مورد یک پدیده اجتماعی مشخص در مکان و زمانی معین بیان کرده‌اند

قصه خود را تعریف می‌کند و با تماشاگران به طور مستقیم ارتباط می‌گیرد (که این خود جزئی از خلاقیت تیم سازنده است) و یا شخصیت کرم قلاب ماهیگیری و وزغ که همه این نقش‌ها را یک بازیگر ایفا می‌کند، قوت کار او را با فاصله از دیگر بازیگران نشان می‌دهد. نمایش «تاکسیدرمی» به کارگردانی مجتبی رستمی فر، اجرایی مبتنی بر طراحی تمثیلی، نشانه‌شناسی و تحلیل‌های تأویلی و نمایشی مبتنی بر رویکرد طنزآمیز است که با رویکردی نو و خلاقانه، حال و هوای جنگ را از زبان حیوانات و تأثیر آن بر افراد، جامعه و طبیعت در قالب انتقاد اجتماعی و سیاسی مطرح می‌کند. روایتی از زاویه متفاوتی که کمتر کسی به آن توجه می‌کند. به همین دلیل در کل نمایشی دیدنی، قابل تحسین و تأثیر گذار است.

در این نوع طنز، مسأله بی‌ادبانه بودن کلمات و دیالوگ‌ها نیست، بلکه آن نیروی خنده‌ای است که به زبان تزیینی می‌شود و از این طریق، ادبیات رسمی و مسلط از بین می‌رود که منجر به مولولوگ و تک‌صدایی شدن می‌شود. طراحی صحنه با توجه به نوع سالن نمایش و امکانات موجود، ساده و همزمان کاربردی است. از همه فضای صحنه استفاده شده و میزانشن‌ها متناسب با محتوا و موقعیت کاراکترها طراحی شده‌اند. طراحی حضور و حرکت‌های شخصیت‌ها در ظاهر حیوانات به گونه‌ای ظریف و هنرمندانه است، به طوری که تماشاگران از حالات بازیگران و نحوه دیالوگ‌هایشان می‌توانند به خوبی با شخصیت‌ها ارتباط برقرار کنند. استفاده از موسیقی‌های ملی، بومی و محلی در برخی اپیزودها و موسیقی کلاسیک جهانی در اپیزودهای دیگر مناسب و بجاست و فارغ از لحظات طنز خنده‌آور می‌تواند حس و حال تراژیک بودن روایت را به مخاطب منتقل کند؛ همان زمانی که مخاطب می‌تواند برای دستیابی به لایه‌های زیرین نمایش به گفتگوی درونی با خود بپردازد. تنظیم و کاربری نور به روش خاصی انجام نشده اما نسبتاً با مضمون نمایش و روایت‌ها و شخصیت‌های نمایش هماهنگی دارد. بازی اغلب بازیگران به خاطر نوع بیان، لهجه، میمیک و فیزیک خاص قابل تحسین است؛ اما نوع بازی برخی بازیگران مانند شخصیت کیوتو که در یکی از اپیزودها به صورت مستقیم با بیان

کشف لایه دوم معنایی زیرکی و خبرگی می‌خواهد؛ زیرا لایه ظاهری روایت، همان قدر می‌تواند پنهان‌کننده معنا باشد که آشکارکننده آن. در بن هر تمثیلی، تشبیه یا استعاره‌ای وجود دارد و تمثیل بر حسب مقتضیات آنها به صورتی یکپارچه پرورنده می‌شود. اینکه چقدر مخاطب در گیر فضای طنزآمیز روایت‌ها شود یا درگیر مباحث انتقادی و تراژیک، بستگی به قرابت مکانی مخاطب با منطقه نیز دارد که روایت‌ها در آن صورت می‌گیرد. طبیعتاً مخاطب اهل کورستان، که یادوران جنگ را تجربه کرده و یا جزه نسل‌های بعدی است که شاهد پیامدهای جنگ بوده است، بیش از سایر مخاطبان درگیر معانی پنهان در لایه‌های زیرین روایت‌ها می‌شود. هر چند که بسیاری از مخاطبین آگاه نیز از طریق همدات‌پنداری می‌توانند به لایه‌های زیرین دست یابند و خود را غرق در لایه‌های سطحی طنزآمیز نکنند.

جانشانی‌ها نیز همراه شود؛ گروه‌هایی که به دلیل تفاوت‌های ایدئولوژیک و سیاسی در کشور نیستند و در این میان به دنبال سهم‌خواهی خود هستند و در آخر گروهی که پیوندهای نزدیکشان به دلیل نزدیکی سرزمین‌ها (به قول خوزستانی‌ها زندگی هورنشینی) و اشتراکات فرهنگی قبلی، پس از جنگ از بین رفته است. همه این پیام‌ها و روایت‌ها در لایه پنهان نمایش گنجانده شده و این ویژگی نمایش را از شعاری شدن دور کرده و با سویه طنز و تمثیلی ابعاد انتقادی آن را تیز و برنده‌تر می‌کند.

جنگ است. در اپیزودهای مختلف، شاهد روایت‌های گروه‌ها هستیم: جنگ‌زدگان و آوارهایی که از خانه و کاشانه خود بیرون شده و یا برای دفاع از ناموس و خاک خود ایستادگی کردند، باقی مانده‌هایی که از این شرایط در جهت افزایش و حفظ منافع خود سوءاستفاده کرده‌اند؛ گروه‌هایی که شاهد واقعیات تلخ و گاه غیرعامدانه جنگ بوده‌اند؛ گروهی که از سر رشادت، شجاعت و ایثار برای دفاع از خاک و مردم سرزمینشان از جان و مال خود گذشتند که گاه ممکن است با وعده‌های ایدئولوژیک و ارزشی این گونه

این در حالی است که به زودی زمان بندی دقیق دیگر آثار اطلاع‌رسانی خواهد شد. کارگردانی کتاب صوتی کلیدر را آرمان سلطان زاده بر عهده دارد و در آن از قطعات مختلفی از موسیقی‌ها و اجراهای کیهان کلهر استفاده خواهد شد. مراحل پیش تولید، پژوهش، ضبط و تولید نسخه صوتی از حدود یک سال پیش آغاز شده و نسخه صوتی نهایی آن بیش از صد ساعت خواهد بود. جلد اول این مجموعه صوتی در تابستان ۱۴۰۱ در فیدو منتشر خواهد شد.

کتاب صوتی کلیدر با موسیقی کیهان کلهر؛ به زودی

بیرانوند تعدادی از گویندگان این مجموعه سترگ صوتی هستند. فیدو در ادامه ارائه نسخه‌های صوتی آثار استاد دولت آبادی، پیش از این کتاب سلوک با صدای مجتبی شکوری و دو داستان از کارنامه سپنج را با صدای بهنام تشکر را با همکاری رادیو گوشه منتشر کرده بود.

و موسیقی است، تدوین و ارائه خواهد شد. آرمان سلطان زاده، فریب‌متخصص، محسن بهرامی، مهبد قناعت‌پیشه، بیوک میرزایی، شیما درخشش، محسن زرآبادی پور، مجید همزه، کرامت رودساز، رامین پورایمان، نورالدین جوادیان، ارشیا شریعتی، امید تقوی، حمید یزدانی، فرشید صدیقی پور، محمدرضا قلم‌بر، مریم پاک‌ذات، ناهید مسلمی و سحر

فیدو به زودی نسخه صوتی «کلیدر» محود دولت‌آبادی را با صدای آرمان سلطان زاده به همراه موسیقی کیهان کلهر با همکاری رادیو گوشه و آوانامه منتشر می‌کند. به گزارش ایلنا، به نقل از روابط عمومی فیدو، در کتاب صوتی «کلیدر» بیش از صد گوینده شامل گروهی از برترین گویندگان و صدای پیشگان کشور که در عرصه‌های رادیو، دوبله و کتاب صوتی فعالیت می‌کنند ایفای نقش خواهند کرد و اثر با فضا سازی‌های گسترده صوتی که ترکیبی از انواع افکت‌های صوتی